

Пивоварова Г.С. Значення партнерства в педагогіці В. О. Сухомлинського / Г.С. Пивоварова // Матеріали регіональної науково-практичної конференції «Педагогічні вектори: В.О. Сухомлинський та сучасність». – Лисичанськ: ФОП Чернов О.Г. – 2018. – С. 227-230

Пивоварова Ганна Сергіївна

ЗНАЧЕННЯ ПАРТНЕРСТВА В ПЕДАГОГІЦІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Анотація

В статті розглянуто здійснений аналіз значення проблеми партнерства в педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського. Продемонстрований внесок творчої спадщини Василя Олександровича в підвалини Концепції Нової української школи.

Ключові слова: партнерство, педагогіка партнерства

Модернізація освітньої системи України змінює вимоги до особистісних компетентностей педагога. На перше місце виходить не лише рівень теоретичної та практичної підготовки, а й спроможність вчителя до співпраці з дитячим колективом, побудові партнерських стосунків з окремою дитиною, та й взагалі до вміння налагоджувати партнерські стосунки на всіх рівнях (дитина-школа-батьки).

Так звана «педагогіка партнерства» не є вигадкою сучасності. Якщо проаналізувати праці багатьох видатних педагогів ми побачимо, що багато хто з них відстоював думку про те, що в основі успішного навчання і виховання знаходиться здатність до побудови партнерських стосунків.

Педагогіка партнерства ґрунтується на таких принципах:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах, стосунках;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;

- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);

- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Для сприяння самореалізації кожного учня треба розуміти, що кожен учень – це унікальна й неповторна індивідуальність. Тому пріоритет вільного розвитку особи є базовим принципом побудови освітнього середовища школи, головна мета якої – зрозуміти кожную особистість та виявити до неї повагу.

Творча спадщина В.О. Сухомлинського доводить нам цю тезу. Учитель наближується до дитини за рахунок великої любові і поваги до неї, «схиляється до її рівня». На думку вченого, «учитель повинен бути не тільки наставником, а й другом учнів, разом з ними переборювати труднощі, переживати, радіти і засмучуватися» [1, 51].

В. Сухомлинський писав, що найважливішим завданням школи є подолання негативних впливів і створення простору для позитивних. А для цього необхідно, щоб особистість педагога здійснювала найбільш яскравий і дієвий вплив на особистість учня ... [4, с.5]. Педагог стверджував, що кожен, хто вирішує присвятити своє життя вихованню людини, повинен бути терплячим до дитячих слабинок.

«Найкращий учитель для дитини той, хто, духовно спілкуючись із нею, забуває, що він учитель, і бачить у своєму учневі друга, однодумця. Такий учитель знає найпотаємніші куточки серця свого вихованця» [2, с. 12]. Педагог радив учителям бути доброзичливими, ставитися до дитини так, як би вони поставилися до власної дитини. «Доброзичливість, – зазначав В.О.Сухомлинський, – треба виховувати, і виховується ця властивість душі тільки тоді, коли вона – взаємна, тобто коли педагог бажає добра учневі, а учень – педагогові» [4, с. 287]. Дитину потрібно вчити пізнавати світ серцем, відчувати інших людей. У сім'ї доброзичливість формується насамперед теплом материнської любові, у школі – поведінкою вчителя, його авторитетом.

«Дитина, яка відчуває серцем іншу людину, завжди стає чуйною та доброзичливою» [4, с. 581].

Вченим була розроблена спеціальна методика спільної роботи педагогічного колективу Павлівської школи й батьків, що одержала назву Батьківська школа. Діяльність цього освітнього закладу щодо підвищення педагогічної культури батьків містила в собі колективні й індивідуальні форми й здійснювалася на принципах цілеспрямованості, цілісності, погодженості, систематичності, причому школа в цьому співробітництві сприяла правильному вихованню дітей і опікувалася педагогічною освітою матері й батька. Педагог зазначав, що «...шкільно-сімейне виховання не тільки дає змогу добре виховувати молоде покоління, а й одночасно є дуже важливою умовою вдосконалення морального обличчя сім'ї. Без виховання дітей, без активної участі батька і матері в житті школи, без постійного духовного спілкування і взаємного духовного збагачення дорослих і дітей неможлива сама сім'я як первинний осередок суспільства, неможлива школа як найважливіший навчально-виховний заклад і неможливий моральний прогрес суспільства» [4, с. 14].

Сьогодні в умовах модернізації української освіти одним із напрямків оптимізації навчального процесу є його спрямування на демократизацію взаємовідносин викладача та учня, що відображається в нових підходах до навчання: створенні сприятливої атмосфери співробітництва, зниженні монологічного викладу матеріалу та дублювання інформації, яка може бути отримана з доступних джерел і переходу до діалогізованого спілкування з учнями в ході навчального процесу, інтенсифікації впровадження в навчальний процес активних методів навчання, які дають можливості для розкриття творчої особистості, розвитку ініціативи, активізації пізнавально-навчальної діяльності учня.

Саме такі ідеї, які зараз відображені в Концепції Нової української школи, пропонував нам В.О. Сухомлинський.

Список використаної літератури

1. **Логачевська С.П.** Постійний взаємозворотний зв'язок – одна з передумов диференціації навчання / С. Логачевська // Початкова школа – 1999. – № 3. – С. 49–51. **2. Рацул А. Б.** Сухомлинський про сімейно-шкільне та родинне виховання / А. Рацул // Наукові записки. – Випуск 78 (1). – Серія: Педагогічні науки. – Кіровоград: РВВ ДПУ ім. В. Винниченка, 2008. – 276 с. **3. Сухомлинський В. О.** Ми продовжуємо себе в дітях / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори: В 5-ти т. – Т. 5. – К.: Рад. школа, 1977. – С. 578–584. **4. Сухомлинський В. О.** Павлиська середня школа / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори: В 5-ти т. – Т. 4. – К.: Рад. школа, 1977. – С. 7–390. **5. Сухомлинський В.А.** Сто советов учителю / В.А. Сухомлинский – К., – 1984 – 254 с.